

бізнес-зон. Відповідно до цього для розробки системи інформаційної підтримки прийняття стратегічних рішень підприємства необхідною є розробка системи обліково-аналітичного забезпечення управління стратегічною бізнес-одиноцею та релевантної стратегічної бізнес-зони.

Література:

1. Ансофф И. Стратегическое управление / Игорь Ансофф. – М. : Экономика, 1989. – 303 с.
2. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18-28.
3. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27-36.
4. Джонсон Дж. Корпоративная стратегия. Теория и практика / Джерри Джонсон, Кивен Шоулз, Ричард Уиттингтон. – [7-е изд.]. – М. : Изд. дом «Вильямс», 2007. – 800 с.

Музичук Юлія

студентка групи ОПЗм-51

Тернопільський національний економічний університет

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ

Для прийняття управлінських рішень на рівні кожного підприємства має бути побудована система інформаційного забезпечення менеджменту, що допомагає управлінському персоналу в розробці проектів та безпосередньому процесі прийняття рішень, їх здійсненні та контролі за виконанням рішень. Однією з основних складових управлінської інформаційної системи підприємства є бухгалтерський облік, який забезпечує неперервне, суцільне і документально оформлене відображення фактів господарського життя, що відбуваються у внутрішньому середовищі підприємства. Його основною метою є задоволення потреб користувачів облікової інформації, зокрема менеджменту підприємства. Основними етапами бухгалтерського обліку є збір, накопичення,

обробка і передача, які мають бути організовані на підприємстві таким чином, щоб забезпечити виконання всіх необхідних вимог менеджменту та надавати якісну бухгалтерську інформацію для прийняття управлінських рішень.

На думку Р. Ф. Бруханського зі зміною вимог менеджменту, трансформацією системи управління підприємством загалом також потрібно адекватно змінити облікову систему, що дозволить усунути існуючу дисгармонію між системою управління підприємством та системою його інформаційного забезпечення. Таким чином, поява нових методологічних інструментів у складі облікової системи, наприклад, методу обліку активів і зобов'язань за справедливою вартістю, є реакцією на зміни в підходах до управління підприємством, реакцією на зростаючі потреби менеджменту щодо прийняття ними інвестиційних та позикових рішень. Проведення подібних змін є іманентною характеристикою бухгалтерського обліку як науки, одне із завдань якої – забезпечення постійної та ефективної реалізації функцій бухгалтерського обліку, зокрема щодо надання облікової інформації для менеджменту [2, с. 16].

На сьогодні в системах управління підприємством порівняно із системами управління 1960-х рр. і раніше відбулись значні зміни. Результати функціонування підприємств залежать від значної кількості внутрішніх та зовнішніх факторів, для ефективного управління якими на підприємстві має бути побудована відповідна управлінська інформаційна система. Поява такого підходу пов'язана з виходом у світ праць А. Чендлера, К. Ендрюса та І. Ансоффа, в яких вперше були теоретично обґрунтовані теоретичні аспекти стратегічного функціонування фірм.

Якщо до 1960-х рр. системи управління підприємством зосереджували увагу переважно на внутрішньому середовищі, то після 1960-х рр. значну роль в управлінні почала відігравати наявність інформації про зовнішнє середовище підприємства. Відтоді почали з'являтися різноманітні системи управління підприємством, які використовували моделі стратегічного (зовнішньо-орієнтованого) планування. Поява систем стратегічного управління підприємством була одним із факторів подальшого розвитку системи бухгалтерського обліку, що зумовила в підсумку необхідність побудови системи обліково-аналітичного забезпечення системи стратегічного управління підприємством. Для вирішення такого завдання необхідним є проведення значних якісних змін як на рівні облікової теорії, так і на рівні бухгалтерської практики – у сфері налагодження дієвих механізмів одержання, надання та інтерпретації облікової інформації стратегічного характеру менеджментом підприємства.

На думку Р. Ф. Бруханського розвиток бухгалтерського обліку в напрямі створення стратегічно орієнтовної системи бухгалтерського обліку пов'язаний з трансформацією сучасної управлінської парадигми (починаючи з 1960-х рр.), що передбачає перехід від систем тактичного управління до стратегічного, в результаті чого утворюється розширена управлінська парадигма [2, с. 17].

Водночас у наукових колах відбувається постійний розвиток стратегічної управлінської парадигми як однієї зі складових розширеної парадигми. Це пов'язано з виявленням нових аспектів функціонування підприємства в зовнішньому середовищі та особливостями побудови і реалізації в ньому стратегій підприємства, генезисом основних форм і методів стратегічного управління.

Як зазначає Г. Н. Гужіна, вектор розвитку теорії стратегічного управління спрямований у бік розширення кількості параметрів ринкового середовища, які мають бути враховані при розробці стратегії. В результаті цього відбувається перехід до моделі управління, що передбачає формування середовища функціонування, а не пристосування до існуючих обставин [4, с. 144].

Поява нової парадигми менеджменту не залишилась непоміченою серед дослідників у сфері обліку, в результаті чого з'явилась значна кількість пропозицій щодо удосконалення облікової системи на основі врахування вимог системи стратегічного менеджменту до системи обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

На думку М. В. Болдуєва, однією з основних вимог парадигми стратегічного управління є гіпотеза зовнішніх чинників, що передбачає управління змінами в зовнішньому середовищі. Гіпотеза зовнішніх чинників є однією з основних гіпотез формування стратегічної бухгалтерії, оскільки чинники зовнішнього середовища на 80% визначають стратегію підприємства [1, с. 123].

М. В. Болдуєв дотримується позиції, що теоретичні основи концепції «стратегічної бухгалтерії», яку він розробив, передбачають врахування існуючих відмінностей стратегічної парадигми управління від традиційної управлінської парадигми.

Предметом дослідження прихильників нової управлінської стратегічної парадигми є обґрунтування сутності та механізмів створення конкурентних переваг підприємств в умовах динамічного ринкового середовища. В основу розробки майбутньої стратегічної парадигми бухгалтерського обліку мають бути покладені не лише напрацювання в сфері теорії фірми, а й теорії зовнішнього середовища, що сприятиме розширенню предмета бухгалтерського обліку як окремої функціональної науки. Застосування такого підходу дозво-

лить розробити теоретичні основи стратегічного менеджменту та системи його обліково-аналітичного забезпечення, що відповідатиме сучасним тенденціям функціонування економічних систем в умовах глобалізації економіки.

Література:

1. Болдуєв М. В. Концептуальні підходи формування стратегічної бухгалтерії / М. В. Болдуєв // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 3 (7). – С. 122-128.
2. Бруханський Р. Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2014. – № 3 (65). – С. 15-20.
3. Бруханський Р. Ф. Фінансово-облікова проблематика відтворення потенціалу сільськогосподарських підприємств : монографія / Р. Ф. Бруханський, Н. В. Железняк, І. П. Хомин ; за наук. ред. Р. Ф. Бруханського. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 452 с.
4. Гужина Г. Н. Социально-экономическая сущность формирования системы стратегического управления / Г. Н. Гужина // Вестник Рос. гос. агр. у-та. – 2009. – № 6. – С. 141-144.

Радахевич Руслана

студентка групи ОПЗм-51

Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ ТРАДИЦІЙНОЇ ТА НОВОЇ ПАРАДИГМ МЕНЕДЖМЕНТУ

Загальна характеристика основних парадигм менеджменту була найбільш ґрунтовно описана П. Друкером, основні складові яких, що мають безпосередній вплив на розвиток системи обліку, наведено в табл. 1.

На думку Р. Ф. Бруханського наведені характеристики кожної з парадигм є набором вихідних уявлень, покладених в основу менеджменту як науки і практики. Відмінності між ними дозволяють визначити подальші перспективи розвитку бухобліку як інформаційного забезпечення менеджменту бізнесу.

На думку П. Друкера [5, с. 124], в результаті переходу до нової парадигми менеджменту найбільш радикально зміниться така традиційна інформаційна система, як бухгалтерський облік, зокрема в таких аспектах: